

Zřízenci žalované firmy vykládali na nádražní rampě sudy k přepravě dráhou. Jeden sud poškodil na rampě stojící zboží, čímž byla dráze způsobena škoda. Žalobu dráhy proti firmě o náhradu škody procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Prvý soud vůbec neposoudil rozepři s hlediska § 1313 a) obč. zák. Žalovaná strana uznala v první stolici, že byla povinna skládati sudy svými orgány. Jest tedy řešiti otázku, zda tu jde o plnění, ke kterému žalovaná strana byla povinna. Odvolací soud má za to, že na tuto otázku jest odpověděti kladně. Odevzdáním nákladních listů výpravně a přijetím jich a zboží byla uzavřena s dráhou nákladní smlouva. Okolnost, že nákladní list teprve dodatečně byl orazítkován, není tomu na závadu, poněvadž se orazítkování děje jen na doklad přijetí, a vrácení nákladních listů a odepření nákladní smlouvy se nestalo. Žalovaná strana provedla proto skládání sudů na rampu u výkonu smluvní povinnosti. Podle § 1313 a) obč. zák. ručí též za své orgány, jichž při tom používá, a jest proto žalobní nárok s tohoto hlediska opodstatněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Sporná věc byla posouzena v napadeném rozsudku po právní stránce správně. Podle nákladního tarifu díl I. odd. B. oddíl A-V a) 13 byl žalovaný povinen, by zásilku, o kterou jde, naložil sám, tedy byl i povinen podle téhož tarifu oddíl D 4 B, by ji složil se svého povozu, kteroužto svou povinnost žalovaný sám uznal. Tato povinnost vyplývá — což jest ostatně mezi stranami rovněž nesporno — z tarifu, který obsahuje předpoklady sjednání dopravní smlouvy (§ 6 želez. dopr. řádu). Kdo vstupuje ve styk s dráhou, by sjednal dopravní smlouvu, podrobuje se tarifním ustanovením. Stanoví-li tarif, že odesílatel jest povinen, by zboží, když je podává ku dopravě, složil, jedná, skládaje zboží svými lidmi na rampu, již v plnění tarifních ustanovení, tedy podle smlouvy. Nelze rozlišovati tak, jak činí dovolatel, přípravná jednání a sjednání dopravní smlouvy podle § 61 dopr. řádu. Opatření nákladního listu razítkem dráhy jest sice důkazem, že dopravní smlouva byla sjednána, není to však podstatou tohoto právního jednání, naopak předpokladem uskutečnění dopravní smlouvy jest, by zboží a nákladní list byly dráhou převzaty, a to bylo odvolacím soudem zjištěno, totiž, že nákladní list byl odevzdán dříve, než bylo zboží složeno. Dopadá tedy ustanovení § 1313 a) obč. zák., ač ovšem žalovaný, když se nehledí k tomuto ustanovení, ručí také podle § 59 provád. ustanovení IX. želez. dopr. řádu.

Čís. 9723.

Novou organizací politické správy (zákonem ze dne 14. července 1927, čís. 125 sb. z. a n.) nebylo nic změněno na právní podstatě nájemního poměru země České k pronajímateli, zůstalo-li oddělení, které

bylo od počátku v najatých místnostech, v nich i nadále po reformě politické správy. Změna v organisaci tohoto oddělení jest tu bez významu.

(Rozh. ze dne 13. března 1930, Rv I 1633/29.)

Pronajímatel domáhal se na československém státu vyklizení místností, jež měl od něho najaté zemský správní výbor, jenž prý správní reformou, nabyvši účinnosti roku 1928, zanikl a tím prý nájemní poměr skončil. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce odůvodňuje námitku nesprávného právního posouzení věci takto: Byt, o němž jde, najala země Česká pro vodní oddělení. Podle § 9 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 126 sb. z. a n. pominula země Česká se všemi svými orgány jako právnická osoba a toto ustanovení nebylo dotčeno zákonem ze dne 14. července 1927, čís. 125 sb. z. a n., ježto tímto zákonem byla zachována země Česká jen jako zemský správní obvod, pro nějž byl zřízen zemský úřad v Praze, jenž užívá bytu jako úřad státní, nikoli jako úřad zemský. Země Česká jako smluvník ohledně najatých místností zanikla, její vodní věci obstarává zemská správa jako státní úřad a tak místností užívá žalovaná strana, s níž žalobce v nájemní poměr nevešel, a jež tedy používá místností bez právního důvodu. Stanovil sice § 9 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 126 sb. z. a n. o zřízení župních a okresních úřadů, že země česká, moravská a slezská jako právnické osoby pomíjejí, tento zákon však v tomto doslovu nevešel v život, nýbrž byl nahrazen zákonem o organisaci politické správy ze dne 14. července 1927, čís. 125 sb. z. a n., jímž proti zřízení župních a okresních úřadů země znovu zavedeny. Podle § 1 zákona o organisaci politické správy zůstává země česká jedním ze samostatných správních obvodů, pro nějž jest zřízen zemský úřad v Praze. Podle § 5 zákona o organisaci politické správy vykonávají zemské úřady, které jsou úřady státními, ve svém obvodu místní správu a práva, jež podle předpisů dosud platných příslušela v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zemským správám politickým, jejich presidentům a zemským (správním) výborům (komisím), vyjmouc práva v odst. (2) téhož § uvedená. Jest tedy i v zemském úřadě pro Čechy v Praze soustředěna veškerá činnost, která příslušela nejen správním úřadům státním (zemské správě politické), nýbrž také zemskému (správnímu) výboru, tedy i celý obor zemské samosprávy, vykonávané jménem země jako veřejnoprávní korporace. Ale podle § 41 zákona o organisaci politické správy jest země, pokud jde o úkoly v §§ 30 až 39 téhož zákona zemskému zastupitelství přikázané, právnickou osobou a může jako země samostatně nabývatí práv i samostatně se zavazovati, následkem čehož, pokud jde o tyto úkoly v cit. §§ 30 až 39 zákona o organisaci politické správy, trvá země česká jako veřejnoprávní korporace a zemské zastupitelstvo a zemský výbor v tomto směru vystupují jako orgány zemské, nikoli státní (viz také Dr. Jiří Hoetzel: »Nová organisace politické správy«. Dr. J. Matějka »Veřejná správa« pod heslem Československo ve slovníku národohospodářském, sociálním a politickém v naklada-

telství Ot. Janáčka). Trvá-li země česká jako veřejná korporace způsobilá k právům a závazkům, trvá dále i smlouva nájemní zemí českou nesporně ohledně místností (bytu) uzavřená, an žalobce zrušení nájemní smlouvy se zemí českou ať z jakéhokoliv důvodu ani netvrdí. Jest bez významu, odvolává-li se žalobce na to, že země česká najala byt pro své vodní oddělení, že však jest v něm usídleno 56 oddělení zemské správy, které nespadá do oboru, kde země česká vystupuje jako právnická osoba, i kdyby tomu tak bylo, neboť není ani tvrzeno, ani myslitelné, že by zemí českou byly místnosti najaty jen pro vodní oddělení jakoby s podmínkou, že nájemní poměr má trvati jen potud, pokud vodní oddělení tam bude umístěno, nýbrž měla země česká a má právo, podle své potřeby a podle vůle s najatými místnostmi v rámci práva nájemního nakládati, a bylo by věci žalobce, by v případě protismluvného jednání zakročil proti zemí české o zrušení nájemní smlouvy. Ani posléze z toho, že nájemné nyní platí zemský úřad, nelze vyvozovati, že se země česká vzdala nájemného užívání místností, ježto z dokladu žalující stranou předloženého, z přípisu zemského úřadu ze dne 5. února 1929 jest nepochybně zřejmo, že zemský úřad nájemné platil výslovně z místností najatých zemí českou (zemským fondem), tudíž jménem země české. Právem tudíž namítá žalovaná strana, že místnosti má dosud v nájmu země Česká a tím nedostatek pasivního oprávnění v tomto směru v námitce té obsažený.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel zdůrazňuje, že zastává stále názor, že země Česká nepřestala býti právnickou osobou ani po nové úpravě politické správy zákonem ze dne 14. července 1927, čís. 125 sb. z. a n. provedené, což ostatně i jasně plyne z ustanovení § 41 tohoto zákona. Dále jest nesporno, že země Česká jest dosud nájemnicí bytu v domě žalobcově, o něž ve sporu jde, a též dovolací vývody se o tento předpoklad opírají. Novou organizací politické správy se však nic nezměnilo na právní podstatě nájemního poměru země České k žalobci, neboť oddělení vodní, které od počátku v najatých místnostech domu žalobcova bylo, zůstalo tam nadále i po reformě politické správy a změna v organizaci tohoto oddělení, provedená na podkladě zákona jako právního titulu byla jen vnitřním úkonem politické správy, jenž na soukromoprávní poměr žalobcův se zemí Českou jako stranou smluvní, neměl právní vliv smlouvu rušící, ani vylučující výkon obsahu smlouvy nájemnicí zemí Českou, zejména její dispoziční práva s najatou věcí. Není proto správným názor dovolatelův, že se čl. stát bez právního důvodu ujal užívání sporných místností a že sám jich užívá bez právního důvodu, poněvadž nájemní užívání místností těch dosud má země Česká a otázku, zda jimi naložila způsobem nájemní smlouvě se přičícím, či nikoli, nelze v této rozepři řešiti.